1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 92.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1,75.

ZATURDAG 18 NOVEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis mitgegeven.

OPENBARE WERKEN.

Onder dit opschrift behelst de *Utrechtsche Prov.* en *Stads Courant* een tweede artikel, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Wij hebben gezegd: „In Drenthe is eene oppervlakte veen, verbergende eene waarde van minstens *honderd millioen* gulden aan turf.

„Dat veen is grootendeels het eigendom van landlieden, die geen kanaal derwaarts kunnen brengen en daartoe ook geen lust gevoelen. Zij hebben, voor hun bedrijf geld genoeg en behoeven zich dus uit nood niet tot het exploiteren van dat bezit te haasten. Die exploitatie moet tot stand komen door kanalisatie, en deze is tot nu toe verhinderd door tegenstrijdige belangen."

Anderen echter, die beseffen, hoe nuttig het zijn zou, als de schatten dier, nu doodsche, oppervlakte door duizende handen konden worden geëxploiteerd — als honderden van schepen derwaarts voeren om de kostelijke brandstof over geheel Nederland te verspreiden — als later het veen geheel weggenomen, er zich allengs een ondergrond liet zien met welig bosch, heerlijke klaver, veld- en tuinvruchten en dan duizenden daar woonden, gegoed geworden door de exploitatie van het veen, door handel en nijverheid, en levende in rust en welvaart op den vruchtbaren, als uit de diepte onttooverden grond — de zoodanigen verhieven jaren en jaren hunne stem tot het Gouvernement, tot het gewestelijk Bestuur van Drenthe, tot dat van Overijssel, tot aanzienlijke partikulieren en wezen allen op 't geen dáár te doen was tot voordeel en tot zegen voor geheel Nederland, — maar vergeefs!

Er was een tijd, wij hebben het reeds gezegd, waarin men dacht dat Overijssel de Dedemsvaart zou brengen tot in de grachten van Coevorden en dat werk zou gevolgd worden door het verlengen van die vaart tot in het Drentsch Californie.

Naar mate Overijssel echter, in den beginne, prijs toonde te stellen op zoodanige gemeenschap, verzette het gewestelijk bestuur van Drenthe zich daar tegen, om ook door ons vermelde redenen. Meende het een, met veel moeite een stap nader tot verwezenlijking van het belangrijk werk te zijn gekomen, dan wist het andere evenveel grond te vinden tot verhindering van het plan. Geschreven werd er genoeg, wel een wagen vol met twee paarden bespannen, en dat de exploitatie en het vervoer van het Oostelijk veen in Drenthe onberekenbare voordeelen èn voor eigenaar èn voor het Rijk zouden opleveren, werd door geen minister, geen gouverneur, geen ingenieur betwist, maar het kwam er echter niet toe! Er was in de jongste 25 jaren geen minister, die een eind aan de zaak maakte, door te zeggen: „die schatten zullen vervoerd worden, langs den natuurlijken weg naar zee. Geen Provincialisme of belang van particulieren, zal die ontzettende massa brandstof, welke ook den behoeftigen stand zoo te stade zou komen, uit het *verbruik* houden — die grond zal duizende handen eerlijk brood doen verdienen, en, waar nu niets gezien wordt, dat eenig leven of vertier geeft, zal binnen het vierde eener eeuw eene bevolking, bestaande welligt uit meer dan *tien duizend zielen*, wonen, die de vruchten geniet van haren arbeid, brandstof brengt over het Rijk en aan de schatkist met woeker terug geeft, wat deze haar vroeger leende."

Ware er voor 25 jaren zulk een minister geweest en had hij toen, tot verwezenlijking van 't geen wij hem in den mond legden, 3 à 4 ton gouds besteed, dan was er uit Drentsch Californie *zeer zeker*, op dit oogenblik, in de schatkist meer dan een millioen guldens gevloeid, alleen aan *belastingen*, en dan zou Nederland één à twee gemeenten meer tellen, die misschien jaarlijks een ton gouds in 's lands kassen bragten. Maar — zulk een minister was er nog niet!

Kenden dan die elkander opgevolgd hebbende Regeringspersonen wel *al* de drijfveeren, die belanghebbenden vóór en tegen de verschillende exploitatie-plannen deden spreken? vraagt welligt deze of gene met verwondering. Wij gelooven: *neen*. De Minister gaat gewoonlijk af op de rapporten van gewestelijke besturen en ingenieurs, doch hoe dikwijls staan de eerste onder den invloed van de hoofdsteden der provincien, en worden zij soms zonder dat zij 't weten, geleid door aanzienlijke belanghebbenden, dikwijls eigen belang zoekenden. Ook provinciale ingenieurs, houden zich moeijelijk vrij van dien invloed.

Zóó bleef er in ons land, door bekrompenheid van inzigten en meermalen door intrigues van eigenbelangzoekers, menig goed werk ongedaan."

Ten slotte wordt in dat artikel gezegd:

„Ons eerste artikel over *Drentsch Californie* en de *Dedemsvaart* heeft, zooals wij verwachtten, de belangstelling getrokken van de *Provinciale Drentsche Courant* en van de *IJsselbode*. Wij hopen dat nog meer tot verduidelijking dier zaak zal worden geschreven — de *Prov. Ov. Ct.* zweeg nog! — en zullen dan daarop antwoord geven."

De steller van bovenstaande regelen, die blijkbaar alleen het belang van Overijssel en de Dedemsvaart voor oogen heeft, zonder op de belangen van Drenthe te letten, spreekt met eene zekerheid, die hem het voorkomen geeft, van volkomen bekend te zijn met de zaken die hij mededeelt. En toch is het tegendeel waar. Hij verzekert o. a., dat het gewestelijk bestuur van Drenthe eene vereeniging van de Dedemsvaart met het door hem genoemd Drentsch Californie steeds heeft tegengewerkt. Ons is daarvan niets bekend. Integendeel weten wij, dat, toen door tegenwerking van Overijssel, alle andere ontwerpen van waterontlasting der landen rondom Coevorden onuitgevoerd moesten worden gelaten, er een plan door den Provincialen Hoofd-Ingenieur ontworpen werd, om deze ontlasting te doen plaats hebben in de Dedemsvaart en de daartoe strekkende waterleiding tevens tot een scheepvaartskanaal te doen dienen, en dat dit plan dadelijk door het Provinciaal bestuur van Drenthe bij de Hooge Regering werd ondersteund niet alleen, maar dat de Staten daarvoor zelfs een subsidie van ƒ 10,000 toezeiden, met ƒ 500 voor het jaarlijksch onderhoud. Een verzoek van Coevorden, om het subsidie voor dit kanaal tot ƒ 20,000 te verhoogen, in de zomervergadering der Staten van dit jaar behandeld, vond daar aanvankelijk ondersteuning.

Is dit nu tegenwerking?

Het komt ons voor, dat het Provinciaal bestuur van Drenthe door deszelfs ondersteuning van dit plan en de Staten door het toestaan van eene subsidie daarvoor niet in het belang van Drenthe handelden.

De ontwikkeling van Drenthe, wij herhalen het hier, hangt alleen af van het bezit van kanalen, en deze kanalen zal het niet of uiterst moeijelijk erlangen, zoo ze niet daargesteld worden, om tot afvoer van turf te dienen, en zoo niet door dezen afvoer in de kosten van het onderhoud voorzien wordt.

Zoo men nu bevordert, dat Drentsche turf door eene naburige Provincie vervoerd wordt, ontneemt men aan Drenthe eene gelegenheid tot ontwikkeling.

Wij willen niet, gelijk wij reeds meermalen te kennen gaven, dat van de zijde van Drenthe eene verbinding van de Dedemsvaart met de Drentsche veenen worde tegengewerkt, zoo dezelve door anderen ondernomen wordt, maar dezelve te ondersteunen, en wel door subsidien te ondersteunen, achten wij zeer tegen het belang van Drenthe.

De schrijver van bovenstaande regelen is dus al zeer slecht ingelicht, en diens oordeel in dezen is van weinig meer waarde dan van een blinde over de kleuren.

Het is ons zelfs niet bekend, dat er, althans in de laatste jaren, geschillen tusschen de besturen van Drenthe en Overijssel over het verbinden van de Dedemsvaart met de Drentsche veenen zijn gevoerd, en het verwijt, dat de schrijver rigt tot de Ministers, die wij in de laatste 25 jaren gehad hebben, is dus geheel hors d'oeuvre.

Wij mogen verwachten, dat de Redactie der *Utrechtsche Courant* onpartijdig en eerlijk genoeg zal zijn, om deze onze teregtwijzing en die op het vorig artikel in haar geheel over te nemen, ten einde hare lezers naar waarheid worden ingelicht en zij kunnen oordeelen, of Drenthe zoo onverstandig en bespottelijk zou handelen, wanneer het bevorderde, dat Drentsche turf zooveel mogelijk langs kanalen door Drenthe worde afgescheept.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

16 *Nov.*

Sebastopol was op 6 Nov. nog niet ingenomen.

Maar gewigtige gebeurtenissen hebben daar en in den omtrek plaats gehad, gelijk wij reeds gedeeltelijk in ons vorig no. vermeldden. Op 5 en 6 November is er woedend gevochten.

De eerste dier dagen was bestemd tot het bestormen van Sebastopol — zoo zegt men althans — doch ziet, in plaats van achter wal en muur het gevaar, dat dreigde af te wachten, voorkwam de bezetting der veste haar vijand en deed een *uitval*. Een uitval? Die zieke, uitgeteerde, aan alles gebrek lijdende bezetting? Ja, lezers, zij deed een moorddadigen uitval en trok, 't zij dan uit nood, 't zij uit voorzigtigheid, naar de vesting terug.

Men voegt er nog bij, dat de Franschen, toen de Russen in de vesting terugtrokken, eene poging deden, om storm te loopen, maar met groot verlies werden teruggeslagen.

Nog eene andere belangrijkheid zetten de Fransche dépêches deze krijgsgebeurtenissen bij, namelijk dat de aanval geschiedde onder het oog der beide Grootvorsten Nicolaas en Michaël.

De strijd duurde den geheelen dag.

Hadden wij geen gelijk, toen wij voorspelden, dat de Krim spoedig het tooneel zou worden van groote gebeurtenissen? Daar wordt welligt het laatste bedrijf gespeeld van het oorlogs-drama dezes jaars; 't is en zal nog bloedig zijn.

Wat blijkt nu uit de bovenstaande berigten?

Dat de belegeraars allengs veranderen in belegerden — dat het garnizoen van Sebastopol nog niet zoo „krukkerig" is, als de Westersche politieke doctors wel vertelden, en dat het Russische leger om Sebastopol gedurig versterking krijgt, maar ook, dat de geälliëerden dapper vechten. Geloof vrij, dat de aanval der Russen hevig was. Te strijden tegen den vijand, die zich nestelde op Rusland's heiligen grond — te strijden onder het oog van de zonen des Czaars — de hoop, dat zij den vijand zouden verslaan — de glorie, die hen wachtte .... welke prikkels, om schier het bovenmenschelijke te doen! Maar als wij nu lezen, dat het leger der geälliëerden de aanvallen dapper afsloeg, en dat zij zelfs de terugtrekkende Russen volgden en onmiddelijk een storm op Sebastopol beproefden, dan mag men hen den lof van dapperheid niet ontzeggen, ja, dan noemen wij hen vermetel.

En waarlijk, er behoort zelfvertrouwen en geestkracht toe, om onder de omstandigheden, die de geälliëerden thans in de Krim beleven en de toekomst, die niet zeer vrolijk voor hen is, moed te behouden. De Russen toch laten hen geen rust, en naar mate hunne magt aangroeit, worden hunne aanvallen gewisselijk talrijker en stouter. Zoo meldt men reeds uit Weenen, 14 November, dat op den 6 November weder een nieuw gevecht onder de muren van Sebastopol plaats had, waaraan vier Engelsche divisiën deel namen en waarin 4 Engelsche Generaals werden gewond!

Men zal daaromtrent nadere berigten moeten inwachten, doch houde zich gereed op de tijdingen van groote gebeurtenissen.

Isabella II opende op 8 November de zittingen der Cortes. Zij was er zeer op gesteld, om die plegtigheid in persoon te verrigten. Te 1 uur traden 212 afgevaardigden de zaal van het Parlement binnen. Het corps diplomatiek was geheel compleet. Te 2 uur verscheen Hare Majesteit, vergezeld door den Koning, te midden van de mannen des Volks. Zij werd ijskoud ontvangen. Nadat zij plaats had genomen, bood de Hertog der Overwinning haar de troonrede aan. Zij las met eenigzins ontroerde stem:

„*Mijne Heeren de Vertegenwoordigers!*

„Met meer hoop en genoegen dan ooit, kom ik heden de Cortes der Natie openen en mij met vertrouwen tusschen de gekozenen des Volks plaatsen. Toen ik den 26 Julij j.l. in staat werd gesteld de waarheid te kennen, vertrouwde ik mij zonder schroom aan deszelfs edel karakter en vaderlandsliefde; bij deze plegtige gelegenheid moet ik zijn bewonderenswaardig gedrag regt doen wedervaren en het mijn dank brengen. Van hen, die de bewaarders zijner regten zijn, moet ik de bevestiging vragen van het nieuwe tijdperk van welvaart en voorspoed, dat sedert dien dag voor ons Vaderland aanbrak.

„Wat mij betreft, Mijne Heeren de Vertegenwoordigers, ik ben getrouw geweest aan de beloften, die ik dien dag voor God en menschen gedaan heb. Ik heb de regten der Natie geëerbiedigd, gelijk ik dezelve immer eerbiedigen zal. Al mijne zorgen en wenschen hadden ten doel, hare belangen de overhand te doen verkrijgen en hare gegronde hoop te verwezenlijken. Gij komt, om den afgrond der worstelingen en oneenigheden te sluiten, en daarom zult gij de grondwet uitvaardigen, die de regten en belangen des Volks zal heiligen. Met de hand op het hart en het oog op de geschiedenis, zult gij u van deze heilige roeping kwijten. Ik twijfel niet, of uw besluit zal brave en edele mannen waardig zijn; het zal waardig zijn door uwe Koningin bekrachtigd, door uwe lastgevers verdedigd te worden; het zal door de nakomelingschap worden gezegend en toegejuicht.

„Hetgeen gebeurd is, behoort tot de gedane zaken, het kan niet verdwijnen, het is in de jaarboeken der geschiedenis ingeschreven. Maar zoo ons hart ineen krimpt, zoo onze oogen tranen storten, bij het aandenken van de plaats gehad hebbende ongelukken en wederwaardigheden, laat ons er, Mijne Heeren de Vertegenwoordigers! een voorbeeld en onderrigt uit putten voor het nieuwe staatkundige leven, dat zal aanvangen.

„Wij hebben welligt allen vele misslagen begaan; het is nu aan ons, die voor het vervolg te vermijden. Mijn vertrouwen is volkomen. Ons geliefd Spanje verdient, dat uwe vaderlandsliefde vruchtbaar zij in verhevene uitkomsten. Dikwerf heeft het Europa door zijne lotgevallen geërgerd, dat het nu deszelfs bewondering tot zich trekke, door het beeld te vertoonen, dat tegelijk onze roem en onze toekomst zal uitmaken. Laat ons Europa eene Koningin toonen, die zich zonder aarzelen in de armen haars Volks werpt, en een Volk, dat, zijne vrijheden verzekerende, als het dapperste, edelste en edelmoedigste onder de Natiën, aan de meening en het gedrag der Koningin beantwoordt."

Naauwelijks was het laatste woord gesproken, of men hoorde allerwege: „zeer goed! zeer goed!" gevolgd door den kreet: „leve de Koningin!" en die kreet, buiten gehoord, verspreidde zich spoedig langs markt en plein en overal was het: „leve de Koningin!"

„Isabella II was op dien dag wel gelukkig!" zegt een briefschrijver uit Madrid. Wonderlijk geluk, dunkt ons. Neen, in die aanspraak heeft Spanjes Koningin zich, naar onze opvatting, diep vernederd, en als anderen roepen: „nu is de dynastie gered!" dan zullen zij wel gelijk hebben als zij den Troon bezet zien, maar óf de eer en de waardigheid van den Troon in de oogen des Volks is gehandhaafd en verhoogd - - neen, dat gelooven wij niet. 't Hosannah in de zaal der Volksvertegenwoordigers en de echo daarvan op de straten, beteekenen in ons oog al zeer weinig in 't belang der dynastie. Als Isabella gezegd had: „Spanjaarden, gij hangt uwe Koningin niet meer aan en zij kan noch wil zoo onder u leven. Ik verlaat u met mijn kind. God zegene u en mijn dierbaar land!" *dan* zou zij gerezen zijn in de achting der menigte — dan zouden hare vrienden krachtig te voorschijn zijn getreden — dan ware er welligt een „leve de Koningin" gehoord, dat andere en voor de eer der Kroon betere beteekenis had. Wij willen Isabella als Koningin niet in alles verdedigen, maar het ergert ons, als zij de woorden moet spreken, die een Minister, als dien van Marine (bij onze lezers bekend), haar verkiest in den mond te leggen. Elke authoriteit, van den dorpsdiender af tot aan den Vorst toe, rekene niet op de achting des publieks, als zij de speelbal is van elk, die dreigt en durft.

17 *Nov.*

Nadere tijdingen schijnen aan te duiden, dat er den 6en geen nieuw gevecht bij Sebastopol heeft plaats gehad.

In de bataille, den 5 dezer geleverd en dien wij boven mededeelden, werden de Russen gecommandeerd door Menschikoff en Liprandi. Generaal Soimonoff is gesneuveld, terwijl de Fransche divisie, die de bestorming beproefde, werd aangevoerd door Generaal Foreij.

't Wordt, zooals wij dikwijls hebben voorspeld, een waar bloedbad. De Krim werd onlangs door sommige bladen, bij woordspeling „Russische tranen" genoemd, en men vond dit zeer aardig, maar waarlijk als op het slagveld tranen worden gestort, zullen er ook wel Engelsche en Fransche vallen. Onbegrijpelijk is de ligtzinnigheid, waarmede men den voet op Russisch grondgebied zette. 't Was of de Rus niet zou doen, wat elk ander sterveling doet: zijn grond, het erf zijner vaderen, verdedigen met zijn bloed!!

't Geen er thans in de Krim geschiedt, laat zich, althans voor zoo verre ons bekend is — aldus beschrijven: De Russen zijn aanvallers geworden, doch bereiken hun doel nog niet. Zij grijpen hun vijand telkens met groote vermetelheid aan, bespringen hunne batterijen, vernagelen hun geschut en trekken dan terug, meestal uit nood. Maar zoo verzwakken zij de geälliëerden, zoo matten zij hen af, en

als Engeland en Frankrijk zich niet haasten, om veel versterking naar de Krim te zenden, zal het einde der expeditie zeer treurig kunnen zijn.

Het *Journal de St. Petersburg* houdt eene nalezing op de rapporten aangaande de bataille bij de Alma. Het Russisch leger telde daar 30.600 man infanterie en 3.600 man kavalerie, dus 33.600 man met 84 stukken geschut en de ontzettende verschansingen die door Menschikoff opgerigt zouden zijn, bestonden uit slechts twee eenvoudige verschansingen met 22 stukken geschut. De Engelschen verloren daar 3000 man en honderd officieren — de Franschen 1800 man — de Russen 5000 man.

Hoe woedend is daar gestreden!

Inderdaad het landings-corps verdient bewondering voor den moed, die het aan den dag legt, te midden van zooveel ontbering en strijd.

Uit Odessa schrijft men, dat die stad geen hulp-troepen meer ziet doortrekken — dat de Groot-Vorsten zich naar het hoofdkwartier van Gortschakoff te Kischeneff hebben begeven, doch spoedig te Odessa terug zullen zijn en dat welligt Gortschakoffs hoofdkwartier in die stad zal worden overgebragt.

Of de Groot-Vorsten tegenwoordig zijn geweest bij het gevecht, op 5 jl. voorgevallen, schijnt nog niet zoo geheel zeker.

Ook blijkt het, dat Liprandi op 26 October niet uit de stelling, die hij veroverde, is verjaagd. Hij moet daar zeer vast genesteld zijn.

Oostenrijk en Pruissen hebben zoo lang onderhandeld tot dat zij in één scheepje zullen komen. Men verzekert althans, dat tusschen die beide Groot-magten is besloten, om de onschendbaarheid van het Turksche Rijk te handhaven, dat Oostenrijk, door Rusland aangevallen, ook in de Vorstendommen door Pruissen zal worden bijgestaan. Oostenrijk verbindt zich echter om ook tegen Rusland niets vijandelijks te ondernemen. Zie daar onze voorspelling bewaarheid! Oostenrijk zal niets tegen Rusland ondernemen. Het heeft veel gedreigd maar weinig gedaan. Het heeft door gezanten en nota's tot nu toe vrede behouden met het Westen. Maar als het waar is wat wij hier boven mededeelden — hoe dan? Wat zullen Engeland en Frankrijk daartoe zeggen? Zullen zij zich niet de misleiden noemen en wraak trachten te nemen? Maar als Duitschland één is, mag het iets durven en kan het de toekomst vrij gerust verbeiden.

Het Parijsche dagblad der Europeesche ultramontaansche Geestelijkheid roept reeds in groote toorn uit: „Duitschland moet kiezen!"

Welnu, misschien heeft Duitschland gekozen, en wij herhalen bij deze gelegenheid wat wij vroeger reeds in dit Overzigt zeiden: „Wie weet of de Oostersche kwestie niet beslist wordt in Duitschland!"

Wat doet Frankrijk?

Wat het sindts langen tijd deed: inschepen niets dan inschepen en altijd inschepen. Engeland zal *betalen*! Die Krim-expeditie zal heugen. Die in Rusland komt met een vijandelijk doel, krijgt gewoonlijk herinneringen mede, die niet gemakkelijk uit het geheugen worden gewischt.

In Engeland begint men te *redeneren*. De tijd van banketten en toasten is er voorbij. Zoo plaatste Sir John Bright een brief in den *Times*, waarin hij betoogt, dat de Engelsche Regering den oorlog niet had behoeven aan te gaan, omdat het niet in het minst beleedigd was. Rusland, zegt hij verder, bezette wederregtelijk de Vorstendommen, maar gelijk onregt deed Engeland in 1850 Griekenland aan. Het bloed, dat nu vergoten wordt komt, op het hoofd der Staatslieden, die den oorlog *gewild* hebben."

Sir John Bright had zich wel wat eerder mogen doen hooren, zoo wat om den tijd der banketten.

Rome is in volle beweging ter zake van het vraagstuk van Maria's „onbevlekte ontvangenis." Onlangs heeft men in de Sixtijnsche kapel de eerste vespers van Allerheiligen gezongen, in tegenwoordigheid van den Paus en van vele Aartsbisschoppen. Pius werd op zijn troon geadsisteerd onder anderen ook door den kardinaal-priester Mgr. Sterckx, Aartsbisschop van Mechelen. Er waren toen reeds 24 kerkvoogden te Rome en daarbij 3 Belgische.

In Sardinie zijn de Mazzinisten of aanhangers van het jonge Italie weer in beweging. Zij schijnen wel genegen, om den Czaar te ondersteunen tegen het Westen, en dat laat zich begrijpen. De Paus is voor den Turk en Napoleon III voor de ultramontaansche geestelijkheid. Waarom zou Mazzini dan niet voor den knoet kunnen zijn? 't Is in de wereld der contrasten slechts één meer.

In Spanje dreigt de plegtigheid der eeds-aflegging van de Volksvertegenwoordigers te zullen dienen tot het uiten van politieke geloofsbelijdenissen. Er zijn althans ultra-liberalen, die niets willen zweren dan *trouw aan het Volk*. 't Is erkentelijk, maar of zij zoo dankbaar zullen blijven als het Volk in zijne souvereine magt hen eens op zijde schuift, is te betwijfelen. Het Volk is zoo wispelturig, omdat het zoo zelden handelt na rijp beraad. Waar het heden met kracht voor strijdt, verloochent het morgen met de grootste ligtzinnigheid. Daarop behooren alle volksleiders bedacht te zijn.

Wij deelen nog de volgende telegrafische dépêches mede:

Londen, 16 Nov. De officieële dépêche van Lord Raglan, opperbevelhebber van het Britsche leger in de Krim, is heden alhier bij den hertog van Newcastle, minister van oorlog, ontvangen. Zij luidt als volgt:

„Voor Sebastopol, 6 Nov. 1854.

„Gisteren heeft de vijand met eene zeer aanzienlijke magt den regtervleugel der Engelsche positie aangetast, die verdedigd werd door de 1ste, 2de en 4de divisiën, de gardes en de Fransche divisie van generaal Bosquet. Naauw was de vijandelijke aanval begonnen of generaal Canrobert spoedde zich onmiddelijk naar de plaats van den strijd, en verleende mij den noodigen bijstand door voortreffelijke raadgevingen, waarvan ik niet zonder vrucht gebruik heb gemaakt.

Het gevecht was zeer hevig en buitengemeen hardnekkig. Tegen den middag was de vijand te eenenmale teruggeslagen en tot den aftogt genoodzaakt, terwijl hij het slagveld overdekt liet met zijne lijken een eenige honderden gevangenen in onze handen vielen. De getalsterkte des vijands overtrof zeer die, waarmede hij bij de Alma in het veld stond. Het verlies der Russen is hoogst aanzienlijk; evenwel zijn ook aan onze zijde de verliezen groot. Onder onze gekwetsten tellen wij vijf generaals, namelijk de generaals Brown, Bentinck, Adams, Buller en Torrens.

Petersburg, 15 Nov. Van Vorst Menzikoff is eene dépeche ontvangen van 8 Nov. Op dien dag zetten de belegeraars hunne werken voort. Even als vroeger werd de schade door het bombardement aan de stad en vestingwerken veroorzaakt, spoedig hersteld. De belegeraars verschansen bijzonder krachtig hunnen linkervleugel.

Marseille, 15 Nov. De *Sinaï* heeft de verwachte tijdingen uit de Krim van den 3 alhier aangebragt. Den 5 zouden de belegeraars storm loopen (*dat echter niet is geschied, zie hierboven de dépêche uit Petersburg*). Niet minder dan 8000 manschappen hebben zich vrijwillig aangeboden om daartoe te worden gebezigd; de opperbevelhebbers lieten de helft van dat cijfer door het lot aanwijzen. De troepen, tot de bestorming bestemd, zullen door Prins Napoleon worden aangevoerd, en het allereerst de kerkhofforten aantasten. Men wil, dat aan de Turken, op hun (*reeds vroeger gemeld*) verzoek, de eer zal worden gegund, deel te nemen aan den storm. Uit de forten is het vuur aanmerkelijk verzwakt. In de stad zijn in vele woonhuizen kanonnen geplaatst. Sebastopol wordt door ziekte en andere rampen zwaar geteisterd. Een brand in het hospitaal heeft aan 2000 (??) zieken het leven gekost. Vele lijken, bij gebrek aan gelegenheid om ze te begraven, aan de golven overgeleverd, werden door de zee teruggeworpen. Van de Russische vloot zijn vier bodems door de vlammen vernield. De zee van Azof wordt door een gedeelte van de vloot der geällieerden onder sir Edmund Lyons streng bewaakt. Bij Kaffa zijn door admiraal Bruat troepen aan land gezet. Hoewel de weêrsgesteldheid in de Krim gunstig was, hebben de zware stormen op de Zwarte zee menige ramp veroorzaakt. Spoedig verwacht men een aanval op de Russische Donau-flotilje bij Ismail.

Konstantinopel, 5 Nov. Uit de Krim is van den 3 hier het berigt ontvangen, dat de ziekten onder de belegeraars aan het toenemen waren, en dat de troepen, vooral des nachts, verschrikkelijk van de koude te lijden hadden. Een Turksch linieschip van 80 stukken en een Turksch fregat zijn bij den jongsten storm gezonken.

Parijs, 14 Nov. Uit eene goede bron verneemt men, dat het Fransche gouvernement het voornemen heeft, om binnen zeer korten tijd nog 50.000 man troepen naar de Krim af te zenden. Engeland zal de helft in de kosten dragen.

Weenen, 14 Nov. De Russische gezant, vorst Gortschakoff, heeft heden officiëel aan Graaf Buol ter kennis gebragt, dat Rusland bereid is regtstreeks met Oostenrijk te onderhandelen op den grondslag der bekende vier voorwaarden. Men beschouwt dit als een middel der Russische diplomatie, om Oostenrijk van de Westersche Mogendheden af te trekken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De Tweede Kamer heeft bepaald, dat de beraadslagingen over de begrootingswetten op aanst. Maandag, en die over het in overweging nemen van het voorstel van den heer *van Hoëvell* c. s. op Vrijdag zullen worden geöpend.

— Door vele ingezetenen der stad Sneek is een adres gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarbij zij dringend verzoeken, dat de kamer de afschaffing mogt willen bevorderen van de belastingen die de eerste levensbehoeften drukken, zoowel die op het gemaal en geslagt, als die op de brandstoffen.

— De kamer der afgevaardigden van Luxemburg heeft met 37 tegen 5 stemmen wijzigingen gebragt in de wet van 1848, betreffende de zamenstelling der gemeenteraden. De census is van 5 op 10 frank gebragt, het aantal leden van de raden is verminderd, de schepenen zullen voortaan door de regering uit den raad gekozen worden, terwijl de burgemeester wel uit den raad moet benoemd worden, maar aan den Groothertog regt wordt gegeven den gemeenteraad te ontbinden, als die geen geschikt lid voor die betrekking bevat.

— De Nederlandsche regering heeft officiëel berigt ontvangen, dat de blokkade der havens in de Oost- en Witte zeeën, alsmede in de Zwarte zee, tegen het aanstaande voorjaar, ingeval van voortduring van den oorlog met Rusland, gestreng zal worden ten uitvoer gelegd.

— De Commissie van rapporteurs in de Tweede Kamer der St. Gen., hoewel ten aanzien der antwoorden van de Regering nopens de begrooting voor 1855 zich van een eigen oordeel onthoudende, geeft echter haar leedwezen te kennen, dat de Regering geene aanleiding heeft gevonden, om reeds nu bepaalde voorstellen tot herstel van 's lands vloot uit den tegenwoordigen staat van verval te doen, zoodat waarschijnlijk meer dan een jaar zal moeten verloopen, eer daartoe de hand aan het werk zal kunnen worden geslagen.

— Door het departement van Financien is medegedeeld het volgende overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de tien eerste maanden van 1854, als: Directe belastingen *f* 16.449.215.49½; in- en uitgaande regten en scheepvaartregten *f* 3,936,617.96½; accijnsen *f* 16.756.232.91½; waarborg en belasting der gouden en zilveren werken *f* 199.100.79½; indirecte belastingen *f* 9,794,756.06½; opbrengst der posterijen *f* 1.266.924.43½; opbrengst der staats-loterij *f* 275.969.50. Totaal *f* 48.678.817.17, tegen *f* 47.478.055.48½ over hetzelfde tijdvak van 1853.

— Uit Delft schrijft men: Il. Donderdag avond is de dijk van den Hoog-Woudschen polder bij de Wateringsche Zwet, gemeente Hof van Delft, doorgebroken, ter breedte van bijna 20 Nederl. ellen. Een schipper met zijne schuit daar voorbij willende zeilen, werd er op het alleronverwachtst ingeslingerd, waardoor het vaartuig dadelijk zonk en in den dijk bleef zitten; de schipper en zijn knecht hebben zich met moeite gered.

— De Hooge raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) heeft uitspraak gedaan in de zaak van *J. de Vries*, die zich in cassatie had voorzien tegen een arrest van het Hof van Noordholland, waarbij hij tot gevangenisstraf is veroordeeld, wegens het schrijven, enz., der brochure, getiteld: „Een standbeeld in den zak, door Asmodée." De Raad heeft al de voorgestelde middelen van cassatie als ongegrond beschouwd en het beroep van den rekw. verworpen.

— Op ultimo December 1853 was het getal der in de vaart aanwezige Nederlandsche schepen aldus:

Fregatten	142 —	inhoud	56,142	lasten
barken	334 —	„	93,091	„
brikken	66 —	„	8.439	„
schooners	168 —	„	13.436	„
brigantijns, barkantijns	2 —	„	244	„
galjassen en galjooten	123 —	„	7,389	„
koffen	783 —	„	46.465	„
hoekers	38 —	„	2.188	„
stoomschepen	15 —	„	2.226	„
schepen, wier inhoud gemiddeld minder dan 50 lasten bedraagt	366 —	„	9,981	„
Schepen	2,037	inhoud	239.601	lasten

In 1852 bedroeg het cijfer der schepen 1971 en van den inhoud 224.432. Alzoo vermeerdering van 66 schepen en van 15,169 lasten.

De waarde van de goederen in 1853 over zee uit ons Rijk uitgevoerd is geweest naar: Hannover *f* 1 400.660; Hamburg *f* 7.314.011; Denemarken *f* 1,007.351; Tolverbond; *f* 3.959.945; Rusland *f* 3.433.248; Brittanje *f* 73,968.646; Frankrijk *f* 11.349.757; Sardinie *f* 1,809.957; Toscane *f* 1.693.392; Napels en Sicilie *f* 2,800.924; Oostenrijk *f* 4,473.060; Turkije *f* 2.619.578; Java, enz. *f* 21,809.704; Suriname *f* 1.261.320; Californie *f* 129,340; China *f* 2,502; Australie *f* 649 628.

— De HH. predikanten te Maastricht zullen ook voortaan met toga, bef en barret, den kansel betreden.

— In de vorige week overleed te Apeldoorn zekere weduwe *Klopman*, in den ouderdom van 87 jaren. Op 14jarigen leeftijd gehuwd, werd zij driemaal weduwe en zag een harer zonen in 70jarigen leeftijd ten grave dalen; zij was thans bij een harer kleinkinderen in huis en was tot op het laatst eene krasse vrouw en laat ongeveer 100 kinderen en kleinkinderen na.

's Hertogenbosch, 12 Nov. Te Boxtel heeft den 10 Nov. een gruwelijke moordaanslag plaats gehad Eene weduwe met hare dochter en schoonzoon te zamen wonende, is met slagen en steken aan het hoofd en de andere deelen des ligchaams, in een boschje nabij de gemeenschappelijke woning, door hare dochter kermende gevonden; deze bragt hare moeder op hare schouderen huiswaarts. Bij het onderzoek door de justitie gaf de moeder, op de herhaalde vraag, te kennen, dat hare dochter het niet gedaan had. Op de vraag wie het dan gedaan had, gaf zij overigens te kennen, het niet te weten. Daar echter de dochter en haar man in verdenking zijn, omdat de moeder en dochter oploopend van aard zijn en hierdoor een kwaad huishouden bestond, zijn zij beiden in verzekerde bewaring genomen en naar het huis van arrest aldaar overgebragt; de moeder verkeert in levensgevaar.

— Op het grondgebied van de stad Tilburg in de nabijheid der Belgische grenzen, heeft de bezoldigde jagtopziener *Spierings* den onbezoldigden jagtopziener *Spaninks*, bijzonder belast met het toezigt op de privatieve jagt van de erven van graaf *van Hoogendorp* aldaar, moedwillig met een geweer doodgeschoten. Beiden hebben vrouw en kinderen, en genoten geene hooge achting van hunne overheden. Een klein geldelijk verschil gaf tot deze misdaad aanleiding. De vérslagene had dientengevolge zijnen ambtsbroeder bij de hooge autoriteit aangeklaagd of beter verraden, en *Spierings* was daarom genoodzaakt geworden zijn ontslag te nemen, of zoude het krijgen. De moordenaar heeft zich in den nacht van 15 dezer bij de maréchaussée alhier vrijwillig in arrest begeven en is vrij kalm. Alleen kermt hij over het ongeluk, waarin zijne vrouw en kinderen door dit geval gedompeld zijn.

Enschede, 14 Nov. De smid van eene der stoomspinnerijen der fabriek, een man van omstreeks 45 jaren, had het ongeluk in een der riemen van de as te geraken, die onmiddelijk aan den zolder geplaatst met eene verbazende snelheid ronddraait; voor dat de machine kon worden stil gezet, werd zijn ligchaam meer dan honderd maal om de as aan de zolder geslagen en dusdanig verbrijzeld, dat armen en beenen, ja zelfs de ingewanden door de fabriek werden geslingerd. De ongelukkige laat eene weduwe met vijf kinderen na

Leeuwarden 12 Nov. De Predikanten der Nederd. Herv. gemeente alhier hebben openlijk hun voornemen bekend gemaakt, om gedurende eenige weken, de woensdag avond-godsdienst-oefening te wijden aan de behandeling van de navolgende leerstukken der Hervormde leer: 1) *De oorzaak der zaligheid.* 2) *De kenbron van den weg der zaligheid.* 3) *Jezus Christus de eenige middelaar.* 4) *De verzoening der zondaars met God, door den dood van Christus.* 5) *De Christenen in hunnen hoogen rang en gelijkheid.* 6) *De eeredienst der Christelijke kerk.* 7) *De ware eenheid der Christelijke kerk.* Een en ander in vergelijking met de leer der Roomsch Catholijke kerk.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De Keizer heeft van zijne reis naar Compiègne bepaald afgezien, en verklaard Saint-Cloud niet eerder te verlaten, voor dat Sebastopol zal genomen zijn.

— De daguerrotypeurs, die naar het Oosten gezonden zijn, hebben reeds meer dan 400 afbeeldingen der voornaamste feiten van het leger op het oorlogstooneel, in alle verschillende schakeringen, naar Parijs gezonden. Op die wijze ontvangt het departement van oorlog met de rapporten, tevens de tableaux in al hunne volkomenheden.

— Men zegt, dat de admiraal *Parseval* zich bij het Engelsche Ministerie over *Napier* zal beklagen.

ENGELAND.

De Engelsche Regering heeft eene ligting van 20,000 man bevolen. De uitnoodiging tot dienstneming is overal aangeplakt.

— In onderscheidene steden worden tegenwoordig de verderfelijke looden buizen in pompen en regenbakken door gutta-percha-pijpen vervangen, die gebleken zijn vele jaren onbeschadigd te blijven en niets nadeeligs voor de gezondheid te bevatten, gelijk eerstgenoemde.

— Van al de Engelsche bladen schildert de *Times* de gevechten van den 25 en 26sten in de donkerste kleuren; dit blad blijft er op aandringen, dat onverwijld 10,000 man versterking naar de Krim gezonden worden. Engeland, zoo redeneert de *Times*, moet al zijne krachten concentreren om Sebastopol te doen vallen. Eerst dan kan de magt van Rusland in het zuiden als gebroken worden beschouwd. Geschiedt dit niet, dan zal het *prestige* der Russen weder zijne vorige grootheid bereiken. Versterkingen tot elken prijs! roept het blad, want zelfs wanneer de stad genomen, de vloot verbrand, de vestingwerken aan de zuidzijde vernield zijn, moeten de geällieerden den strijd met de noordelijke forten beginnen, in een ongunstig jaargetijde en met uitgeputte krachten. In dat geval zoude het er op aankomen, wie in het beslissende oogenblik de meeste manschappen ter zijner beschikking heeft. Laat men den Czaar tijd, dan zal hij voor geen offer terug deinzen, om nieuwe troepen massa's over Perekop naar de Krim te zenden. In een enkelen winternacht kan hij 100,000 Poolsche boeren uit hun bed laten opligten; voor den Keizer van Rusland zijn menschenlevens slechts cijfers, daarom: versterkingen gezonden en wel in genoegzamen getale, om den veldtogt in de Krim ten einde te brengen. — Aldus redeneert de *Times*.

— Vóór 25 jaar had op de kust tusschen Sierra Leona en de Kaap de Goede Hoop geen enkel inlander eenige opvoeding ontvangen of wist iets van het Christendom. Thans zijn de nederzettingen van de Amerikanen en Europeanen aldaar verdubbeld; 15,000 inboorlingen hebben eene Christelijke opvoeding ontvangen, meer dan 100 stations voor zendelingen zijn er opgerigt; de zeerooverij is er bijna vernietigd; op eene uitgestrektheid van 1300 mijlen is er geen punt op de kust, dat voor den invloed van het Christendom niet openstaat; ongeveer 100 kerken zijn er gebouwd; 12000 jonge inboorlingen worden thans nog in de Christelijke scholen onderwezen en gedeelten van de Heilige Schrift zijn in 20 Afrikaansche talen overgezet, die te voren zelfs nooit geschreven waren.

— De *Times* deelt eene correspondentie mede uit het kamp der belegeraars van Sebastopol van den 19 tot den 25sten Oct. Daaruit blijkt onder anderen, dat de soldaten afgemat van vermoeijenis zijn, wegens de zware dagelijksche dienst. De artilleristen hebben naauwelijks vijf uren rust gedurende den geheelen dag. Bovendien ontbreken er eenige levensmiddelen geheel en al. Zout is b. v. eene ongekende weelde in het kamp, alsmede boter en melk. Van deze laatste kent men zelfs de smaak niet meer. Lord *Raglan* is op zekeren avond gelukkig genoeg geweest, een weinig koud varkensvleesch, met wat rhum en water te vinden. De paarden echter hebben het 't ergste van allen. Zij krijgen volstrekt geen hooi of gras, zoodat zij zich met distelen moeten behelpen.

— De Russen brengen hunne dooden buiten de vesting, ten einde het geälliëerde kamp daardoor verpest worde. Dit mag waarlijk wel eene nieuwe wijze van verdelging genoemd worden.

RUSLAND-TURKIJE.

Volgens berigten uit St. Petersburg heerscht daar, zoo wel als te Kroonstad, eene buitengewone levendigheid in alles wat het zeewezen betreft. Dit is overal het geval waar zich fabrieken en scheepstimmerwerven bevinden. De grootvorst *Konstantijn* zelfs is ijverig bezig, om de vloot van zeilschepen in eene van stoomvaartuigen te doen veranderen. Al deze toebereidselen worden voor de aanstaande lente gemaakt.

— De *Sémaphore* begroot, dat de Russen tot hunne heftige beschieting der werken van aanval 800 000 pond kruid

en 2.400.000 pond ijzer hebben gebruikt, waarmede zij niet veel meer dan 400 man hebben gedood of gewond, daar een deel der gedooden en gewonden in de gevechten zijn gevallen. Dit zou voor elken man die geraakt is 2.000 pond kruid en 8.000 pond ijzer wezen. De verbondenen hebben tegen de vesting naauwelijks 80.000 pond kruid en 240.000 pond lood gebruikt en daarmede 3 a 4 maal meer effekt gedaan, dan de Russen met hunne 10 dubbele massa.

— De volgende brief werd te Petersburg uit Sebastopol 24 Oct. ontvangen en wordt thans door de *Neue Pr. Zeit.* medegedeeld: „Na een bombardement van 8 dagen heeft de stad reeds veel geleden, de vloot is echter niet beschadigd. Alleen de *Wladimir* heeft twee kogels gekregen. De matrozen, die de door den overste *Todtleben* opgeworpen werken verdedigen, lijden het meest. De tegenstand, dien de belegeraars ondervinden, schijnt hen woedend te maken, ten minste zij schieten sedert een paar dagen met gloeijende kogels. Men kan die nergens in de stad ontkomen. Wanneer de beschieting lang duurt, dan zullen de straten van het zuidelijk gedeelte der stad als met ijzer geplaveid zijn. De matrozen met *Todtleben* zijn de levende beschermers der Krim. Zij zijn bewonderenswaardig. De admiraal *Nakhimoff*, die nog nooit een paard heeft bestegen, rijdt thans voortdurend langs de vuurlinien van Sebastopol. Ook *Mentschikoff* verbergt zich niet. Toen hij onlangs onder het hevigste vuur door de verschansingen reed, riepen de artilleristen hem toe: „Dit is geene plaats voor Uwe Exc!" De bevelhebber van een bastion zeide tot hem: „Komt gij hier, omdat gij ons niet vertrouwt? Ik zweer U, wij zullen allen onze pligt doen!" Laat mij dan ook mijnen pligt doen!" antwoordde de prins daar zeer bedaard op.

— De twee Fransche officieren, door de Russen krijgsgevangen gemaakt, de heeren *de Lagondie* en *de Dampierre*, zijn naar St. Petersburg opgezonden, alwaar zij door keizer *Nikolaas* allerhoffelijkst werden ontvangen. De keizer heeft een luitenant zijner garde belast, hun de stad Petersburg tot in de minste bijzonderheid te laten bezigtigen. Vandaar zullen zij naar de stad Jaowlow gezonden worden, die, gelegen aan de Wolga, op 143 mijlen ten zuid-oosten van Petersburg, tot dépôt der Fransche en Engelsche krijgsgevangenen is aangewezen.

ASSEN, 18 November.

TELEGRAFISCH BERIGT.

's Gravenhage, 18 Nov. Met 53 tegen 6 stemmen is door de Tweede Kamer der Staten Generaal besloten tot nader onderzoek van het wetsvoorstel van den heer *van Hoëvell* c. s., over de afschaffing der belasting op de brandstoffen. De Regering volhardt bij het door haar gedaan voorstel van belasting-vermindering; verder durft zij niet gaan wegens Europa's toestand; zoodra deze het toelaat, belooft zij opheffing der rogge-belasting en wijziging der tarwe-belasting voor te stellen. — Van Sebastopol niets nader.

Tot ontvanger der dir. belastingen en accijnsen is benoemd te Wildervank c. a. de heer *R. H. Burghgraef*, te Gramsbergen en Holtheme de heer *B. H. Chevallereau*.

— Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van den heer Mr. *J. Gratama*, Burgemeester van Nijeveen, tot Secretaris dier Gemeente.

— De deurwaarder der directe belastingen *G. H. Swartte van Loon* te Hoogeveen is als zoodanig verplaatst naar het district Enschedé.

— Te Veenhuizen is van 9 tot 12 geen cholera-lijder bijgekomen, er zijn twee lijders overleden terwijl er geen is hersteld; in behandeling gebleven 18 personen.

— Door Z. M. is tot plaatsvervanger van den kantonregter te Assen benoemd de heer Mr. A. *Vos*, procureur aldaar.

— Bij Kon. besluit van 6 Nov. l.l. no. 45, is vergunning verleend tot het houden van twee jaarmarkten in de gemeente Peize, en wel op den derden woensdag in Mei en op den laatsten woensdag in Augustus.

— Veel is er gesproken en zelfs in publieke bladen geschreven over den betreurenswaardigen toestand, waarin een achtenswaardig gezin te Dalen door het ontstaan der besmettelijke koortsen in hetzelve zou gebragt zijn, verhoogd doordien de ingezetenen van Dalen hetzelve, uit vrees voor de besmetting, geheel zonder hulp lieten zoodat men genoodzaakt was, in eene andere gemeente bijstand te zoeken, die men eindelijk in eene hulpvaardige Jodin te Coevorden vond.

Wij zijn in staat gesteld, omtrent deze zaak het volgende toeverlatig te berigten:

Het bedoelde huisgezin bestond uit eene oude, blinde en ziekelijke weduwe en vier kinderen zonder eenige dienstbode; plotseling en bijna gelijktijdig werden de vier kinderen ziek. Dadelijk bood eene familie uit Dalen alle mogelijke hulp, terwijl eene jonge jufvrouw, tot die familie behoorende, den geheelen dag in bedoeld huisgezin verbleef en den 13 dezer zich nog daarin bevond, om de huishouding waar te nemen en de zieke moeder op te passen; eene arbeidster hielp mede den geheelen dag oppassen, doch ging 's avonds naar huis, dewijl zij zelve eene huishouding met kinderen had; bovendien verleende de predikant, zooveel hij maar eenigzins kon, ijverig bijstand. Om echter vier patienten te bedienen, bestond er behoefte aan een man en eene vrouw, die 's nachts konden helpen, en daarin was niet dadelijk te voorzien. De buren hebben daarom aanvankelijk gewaakt en hulp geboden. Na eenige dagen is een zoon van de wed., die elders woont, overgekomen, en was er toen alleen behoefte aan doorgaande vrouwelijke hulp, waarin men voorzien heeft, door eene Jodin uit Coevorden te nemen. Hoewel wij de diensten dezer laatste niet in het minste willen verkleinen, gelooven wij toch niet, dat zij uit bloote barmhartigheid gehandeld heeft, zooals in onderscheidene bladen is voorgedragen geworden. Ten slotte zegt nog de bron waaruit wij dit putten, „Nadat door de bedoelde Jodin in het gemis van doorgaanden vrouwelijken bijstand was voorzien, heeft er volstrekt geen gebrek aan hulp bestaan. De buren hebben van den beginne af al het mogelijke gedaan en alle nachten heeft er een van hen gewaakt, hetgeen den 13 dezer nog gebeurde.

„De oorzaak van dit zooveel gerucht makend geval is voornamelijk, dat vier leden van het gezin plotseling ziek werden, zonder eene bediende aan huis te hebben. Nu is het van zelf op een dorp moeijelijk daarvoor zoo dadelijk geschikte personen te vinden; men kon wel enkelen krijgen, die voor een nacht wilden waken, maar niet voor geld."

Wij hebben gemeend dit een en ander te moeten mededeelen zoowel ter liefde der waarheid, als om de blaam weg te nemen, die Dalens ingezetenen is aangewreven, evenals of zij een gezin maar zoo zonder hulp in hun midden zouden laten sterven.

* **Borger, 16 Nov.** In den nacht van den 15 op 16 dezer is alhier, ten huize van den heer *H. M. Boelken*, eene brutale poging tot diefstal gepleegd; de dief of dieven hebben een ruit uit het raam eener anders onbewoonde kamer gemaakt, na vooraf de stopverf daar af te hebben gestoken. Toevallig was dezen nacht iemand in deze kamer gelogeerd, welke het gerucht vernam en daarna alarm maakte, zoodat de knecht van den heer *Boelken* wakker werd en op de dieven school; deze waren echter reeds verdwenen. Wenschelijk ware het, dat hier eene nachtwacht werd aangesteld, waartoe ieder naar evenredigheid moest betalen.

* **Gramsbergen, 15 Nov.** De stuw te Ane is ten vorigen jare gebouwd voor gezamenlijke rekening der provincie Overijssel en der Overijsselsche Kanaal-Maatschappij. Alleen de provincie heeft bij die stuw belang, wijl zij enkel dient tot voeding van haar kanaal de Bedemsvaart. De stuw is steeds door de maatschappij beheerd, die de post van stuwwachter tijdelijk door diversen heeft doen waarnemen, doch op den 1sten November heeft de provincie de stuw overgenomen, en is de heer *W. J. van der Voort*, sluiswachter te Ane, tevens tot stuwwachter aangesteld.

* **Drouwen, 16 Nov.** Met zekerheid kunnen wij mededeelen, dat ook hier het huisgezin van den landbouwer *H. Huizing*, sedert de maand Augustus l.l. tot nu toe, is lijdende aan kwaadaardige koortsen, waaraan twee personen overleden, twee zoo goed als hersteld, een aan de betere hand en vier er nog aan lijdende zijn; de toestand van dit huisgezin is hoogst beklagenswaardig.

* **Veendam, 13 Nov.** Vrijdag avond waren onderscheidene scheepsbouwlieden der gemeenten Veendam, Wildervank en Muntendam ten gemeentehuize alhier ontboden, waar hun door eene commissie uit het Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen een voorstel werd gedaan, om het gebruik van sterken drank op hunne werven te weren; de aanwezige scheepsbouwlieden namen hierin genoegen; daar echter niet allen aanwezig waren, werd tot het houden eener tweede vergadering besloten.

* **Sexbierum, 15 Nov.** In de vorige week hebben de Rijks-ambtenaren alhier bij een landbouwer te *Tzummarum* eene vette koe benaderd, daar de boer veronderstelde de koe hoog genoeg te hebben aangegeven, hetgeen die heeren anders begrepen; zij zijn er maandag mee naar *Franeker* naar de markt gegaan, om de koe te verkoopen, maar het werd al ras bekend, dat het eene benaderde koe was, en in plaats van koopers kwamen er veel spotvogels om heen, en wisten alles wat leelijk was van het arme beest te zeggen, zoodat de ambtenaren wel genoodzaakt waren, met de koe naar Sexbierum terug te keeren, wilden zij dezelve niet onder de waarde verkoopen; daarna is zij geslagt en bij kleine hoeveelheden aan de burgerij verkocht tegen een matigen prijs. De uitkomst heeft bewezen, dat de ambtenaren niet mis hadden gezien, daar zij, hoewel geene groote verdienst hebbende gehad, hunne moeite rijkelijk beloond hebben gekregen, en de ingezetenen in de gelegenheid zijn gesteld tegen billijken prijs een stukje vleesch te bekomen, een bewijs dat de ambtenaren niet onkundig in het taxeren van het vee zijn, en eene les, om de beesten behoorlijk aan te geven, willen de eigenaars niet, dat de Commiesen met hun vee gaan strijken.

* Ook is heden door den gemeente-raad van Barradeel wegens de groote duurte der levensmiddelen aan de Veldwachters in die gemeente ieder eene gratificatie toegekend van *f* 25.-, even als het vorige jaar.

* **Smilde, 16 Nov.** Gisteren slagtte men bij den landbouwer *E. Vennik* alhier eene koe. De knecht van *Vennik* zou bij het nederwerpen van het dier den kop houden. Hij had het ongeluk te struikelen, het beangste dier kwam met den kop op zijn regterbeen te vallen, dat ten gevolge daarvan is gebroken. Hij is ten huize zijner ouders gebragt, die oogenblikkelijk geneeskundige hulp hebben ingeroepen. De ongelukkige, die nog geene 25 jaren telt, had als kind 't ongeluk door eenen mestwagen overreden te worden, en zijn linkerbeen te breken, waardoor dat eenigzins stijf en stram is gebleven.

* **17 Nov.** Was de afvoer van turf in den nazomer en 't begin van den herfst wegens den lagen waterstand, hier gering, thans, nu het water eene veldoende hoogte heeft bereikt, gaat dezelve zeer druk. Dit is niet alleen van belang voor den verveener, maar ook de arbeiders zijn hierdoor in de gelegenheid om tegen den naderenden winter nog een stuivertje te verdienen.

* **Meppel, 17 Nov.** Zoowel onze boterhandelaars als die van buiten hebben hier gisteren eene meerdere korting voor de botervaten ingevoerd. Vroeger n. l. kortten zij op één vierde vat 7- en op één achtste niet meer dan $3\frac{1}{2}$ ned. ponden; zij hebben de korting op een vierde vat tot 8- en op een achtste tot 4 ned. ponden verhoogd. Dit meerdere rabat zal gunstige resultaten voor genoemde handelaars opleveren, daar zij voorheen, wegens de zwaarte der botervaten, niet genoeg kortten, de landlieden lieten zich deze verhoogde korting welgevallen, daar zij wel begrepen, dat het geen onbillijke eisch was, omdat de vaten wezenlijk in den regel dit gewigt hebben.

— Wij kunnen vermelden, dat het algemeen diaken-gezelschap alhier vrij goed is geslaagd in zijne bemoeijing, strekkende, om de behoeftige klasse alhier dezen winter in de duurte der levensmiddelen te gemoet te komen, door verschillende levensmiddelen; als: aardappelen, brood, spek, vet, gort enz. tegen verminderden prijs te verkoopen, zijnde de noodige gelden bij inteekening of vrijwillige giften van de burgerij, in den aanvang dezer week bijeengezameld.

Pr. Ov. Ct.

RAADSVERGADERINGEN.

Coevorden, 16 Nov. Ingekomen een adres van het Israëlitisch armbestuur met bijlagen, houdende verantwoording van uitgaaf 1854, begrooting 1855 en aanvraag om een subsidie van *f* 175-; de president stelt voor, naar aanleiding der armenwet, om afwijzende te beschikken, aangezien een en ander niet behoorlijk is ingerigt; besloten in advies te houden tot eene volgende vergadering. — Burg. en Weth. geven kennis, dat, ingevolge art. 16 van het reglement op de broodzetting, door hen een proef tot maatstaf is genomen; dat 17 brooden à 6 pond uit het mud het resultaat was, en vragen of de raad goed acht, dit als maatstaf aan te nemen; hiertoe wordt besloten. — Wordt voorgesteld, om van de Hooge Regering vergunning te vragen, ter verpachting der bank van leening voor drie jaren; hiertoe besloten. — In 1853 was de restitutie op den uitvoer van gemaal, geslagt, gedistileerd enz. geraamd op *f* 1295-, is uitgegeven *f* 1610-73[5], leverde alzoo een tekort van *f* 315-73[5], wordt vergunning gevraagd, dit te vinden op de disponible posten der begrooting; conform besloten.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

17 *Nov.* Bij Arrest van heden is *Willem Hofsink*, arbeider te Assen, schuldig verklaard aan verkrachting van een kind beneden de volle vijftien jaren, met geweldadigheid ondernomen en uitgevoerd, en dien ten gevolge veroordeeld tot zes jaren tuchthuisstraf en de kosten.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

15 *Nov.* De volgende vier appellen van 't Kantongeregt te Assen zijn behandeld: *M. H.* en *W. IJ.*, arbeiders te Assen, wegens het visschen zonder acte en vergunning van den eigenaar of regthebbende, veroordeeld tot twee geldboeten, ieder van *f* 10- met verbeurte van het vischtuig; — *Aaltje A. G.* en *Annigje G. M.*, de eerste te Gieten, de tweede te Annerveensche-Kanaal, wegens het visschen zonder acte en vergunning van den eigenaar of regthebbende, ter zake van het eerste feit ieder veroordeeld tot *f* 10- boete, met verbeurte van het vischtuig, van het tweede feit vrijgesproken, als niet wettig bewezen; — *G. B.* te Emmen, bij verstek wegens enkelen diefstal van hout, veroordeeld tot *f* 1-- boete; — *H. G.* en *H. M.*, arbeiders te Annen, wegens enkelen diefstal van zoden, de eerste veroordeeld tot *f* 6- boete en de tweede niet wettig bewezen, vrijgesproken.

INGEZONDEN STUKKEN.

VEENHUIZEN, 14 November 1854.

Mijnheer!

In uw blad van ll. woensdag komt een berigt van Veenhuizen voor, volgens hetwelk daar, aan den avond van zondag den 29 October j.l., 20 kolonisten, achter de hoeve van *J. D.*, in een beschonken toestand zouden zijn gevonden, die allen bij de ophaling zouden zijn medegegaan, behalve een, die den volgenden morgen levenloos in eene sloot was gevonden. Dit laatste alleen is waar en was ook reeds in een vorig nommer vermeld; maar van dat vinden en ophalen van 20 beschonken kolonisten is, blijkens gedaan naauwkeurig onderzoek, niets waar.

Ofschoon het mij hoogst aangenaam zoude zijn, dien leugenachtigen berigtgever van Veenhuizen te mogen kennen, durf ik mij niet vleijen, dat UEd. aan mijn verzoek, om hem aan mij te doen kennen, zal willen voldoen. In dat geval verzoek ik UEd. dringend om zelf hem te vermanen, wat naauwkeuriger en waarheidlievender in zijne berigten voortaan te werk te gaan, en om tevens in het eerstvolgende blad, dat anders over het geheel zoo zeer de kenmerken draagt van voorzigtigheid en waarheidsliefde, op dat valsche berigt terug te komen en te weêrspreken, zoo als elk eerlijk mensch en orgaan betaamt, waarmede UEd. mij bijzonder zal verpligten.

Ontvang de verzekering mijner hoogachting.

UEds. Dienstw. Dienaar,
J. VAN KONIJNENBURG.

Wij hebben gemeend, niet beter aan de bedoeling van den hooggeachten inzender te kunnen voldoen, dan door dezen brief in deszelfs geheel op te nemen. Red.

Mijnheer de Redacteur!

Om het stukje, hetwelk van hier in no. 83 van UEds. blad was geschreven, en in no. 91 wederom werd tegengesproken, van het onbegrijpelijke te ontdoen diene het volgende: men veronderstelle b. v. dat iemand eene feestelijkheid gehouden heeft en hieraan eene somma van *f* 21- heeft verdiend, hier van legt de regter hem op $\frac{1}{3}$ af te staan, of, zoo hij genegen is, eene gevangenisstraf te ondergaan, dan kan hij de geheele som behouden, bij kan dus kiezen wat hij het liefst wil. Maar wat hij ook kieze, het overschietende zoude altijd — of zijn de tijden ook wat duur — een behoorlijk weekgeld zijn.

Wij verwachten, dat Y. Z. nu wel kan begrijpen, op wat grond een ingezeten van Appelscha wenschte, alle week zulk eene feestelijkheid te houden. — Hiermede hoop ik, dat het geschrijf over dit feest, een einde mag hebben, dewijl de zakken alreeds versleten zijn.

UEds Dw. dienaar,
W. v. D. HOOP.

APPELSCHA, 16 Nov. 1854.

ADVERTENTIEN.

Gisteren overleed in den ouderdom van ruim 39 aren, mijn geliefde echtgenoot ENGEL DIGNUS KRUISSE, operateur, genees-, heel- en verloskundige alhier, diep betreurd door mij en velen tot mij.

BEILEN, 13 November 1854.

S. WEURDING,
Wed. E. D. KRUISSE.

Heden nacht omstreeks een en tweede uur, overleed mijne geliefde echtgenoot ROELIJNA NIJSINGH, in den gezegenden ouderdom van bijna 79 jaren.

WESTERBORK, 15 November 1854.

J. KARSTEN.

DE DRIE-MAANDELIJKSCHE COLLECTE

voor de ISRAELITISCHE ARMEN alhier zal plaats hebben op *Woensdag den* 22 dezer.

ASSEN den 17 November 1854.

De Penningmeester, S. S. COHEN.

NOOD IN SILEZIEN.

Een ontzettende ramp heeft Silezië getroffen. Overstroomingen, bij menschen geheugenis onbekend, geven aan dit reeds in de laatste jaren door typhuskrankte en mislukten aardappelen-oogst zoo geteisterd gewest, thans hier en daar het aanzien eener uitgestrekte zee, waarop zich aan het oog slechts kerktorens en daken van hooge gebouwen vertoonen; duizende menschen zijn van have en goed beroofd en bevinden zich in de grootste ellende, terwijl de gemeenschap door het onbruikbaar worden van wegen, vaarten, bruggen, enz., op vele plaatsen ten eenemale verbroken is. De ijzingwekkende bijzonderheden van dezen ramp door de Duitsche dagbladen en de tot ondersteuning allerwege gevormde Commissien medegedeeld, behoeven hier niet herinnerd te worden, doch zullen ook in Nederland bij velen tot medegevoel opwekken, en de begeerte doen ontstaan, om uit een dankbaar besef van Gods sparende hand iets bij te dragen tot leeniging dier bestaande ellende.

De schade, door deze overstroomingen veroorzaakt, wordt op 40 à 50 millioen guldens geraamd.

Aangezocht door vrienden en bekenden uit het naburig, aan Nederland door menige betrekking van vroegeren en lateren tijd verbondene Pruissen, zullen de ondergeteekenden het zich tot eene aangename taak rekenen, de liefdegaven, die uit ons Vaderland, als blijk van belangstelling aan hen zullen geworden, te doen toekomen aan den Koninkl. Pruiss. Oberpresident der Rhijn-provincien te Coblenz.

JA. VAN EIK, te Amsterdam.
W. H. VAN REEDE VAN OUDSHOORN, te Rotterdam.
Mr. G. GROEN VAN PRINSTERER, te 's Hage.
Mr. W. J. M. VAN DIELEN, te Utrecht.
B. F. Baron VAN VERSCHUER, te Arnhem.
Jhr. B. J. VEGILIN VAN CLAERBERGEN, te Joure.

De Redactie der Prov. Drentsche en Asser Courant zal zich gaarne belasten met het ontvangen en overmaken der giften, welke men voor de bovenbedoelde noodlijdenden mogt willen afzonderen. RED.

ONDERWIJZERS van eenigen rang, die verlangen in aanmerking te komen bij de vervulling der *VACANTE* **WINTER-BIJSCHOOL** te Mantinge, worden uitgenoodigd zich ten spoedigste bij den BURGEMEESTER der gemeente Westerbork met franco brieven aan te geven.

Aan die school is voor het halfjaar van November 1854 tot Mei 1855, behalve kost en inwoning, verbonden ƒ 40.00.

WESTERBORK den 8 November 1854.

De Burgemeester der voorn. Gemeente,
S. J. OOSTING.

BEKENDMAKING.

Al wie iets te **VORDEREN** heeft van- of **VERSCHULDIGD** is aan de **NALATENSCHAP** van nu wijlen JACOB TROOST, in leven gewoond hebbende en overleden te Hoogeveen, wordt verzocht daarvan

OPGAVE OF BETALING TE DOEN,

aan KLAAS JACOBS TROOST te Hoogeveen, voor den 1sten December 1854.

Brieven franco.

Hoogeveen.

Tot tijdkorting en uitspanning gedurende de lange winteravonden, beveelt de ondergeteekende zijne

LEESBIBLIOTHEEK

aan, als bevattende eene keur van **Romantische, Geschiedkundige, Ernstige of Vrolijke lectuur, Reisbeschrijvingen enz.,** genoeg, om ieders smaak te kunnen bevredigen. De Voorwaarden van lezing zijn in den Catalogus vermeld, die op franco aanvrage *gratis* verkrijgbaar is. Tevens is hij goed voorzien van alles wat in een **welgesorteerden BOEK- en PAPIERWINKEL** thuis behoort; **Prentboekjes** en andere **Voorwerpen**, zeer geschikt voor de aanstaande *KINDERFEESTEN* zijn ruim voorhanden; — terwijl hij zich belast met het *binden* van **Kerkboeken** in leder of laken, verguld of wit op snêe, alsmede alle andere soorten van **BANDEN** naar verkiezing, alles tegen **civiele prijsberekening.**

J. J. MEINSMA, Oz.

ZWOLSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

DE LAATSTE VAART

in dit dienstjaar zal plaats hebben,
van *ZWOLLE* MAANDAG den 20 dezer,
Van *AMSTERDAM* DINGSDAG den 21 dezer.

De ondergeteekende maakt bekend, dat, te beginnen van 21 dezer, zijne **DILIGENCE-DIENST** dagelijks zal vertrekken, ingevolge onlangs bekomene concessie, des morgens om 7 uur en 30 minuten van *GRONINGEN* en om circa 10 uur van *ASSEN* naar *ZWOLLE*, en van af 22 des morgens om 10 uur van *ZWOLLE* en des middags om 5 uur en 30 minuten van *ASSEN* naar *GRONINGEN*.

A. BUDDE.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS,

zal op *WOENSDAG* den 29 November aanstaande, des avonds te zeven uren, bij den Logementhouder A. HOFSTE te Assen,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Een zeer HECHT GETIMMERD **HUIS**, met **winkel, broodbakkerij, graanzolder,** deugdzame **kelder** en **SCHUUR**, tot alle NERINGEN geschikt, en zeer voordeelig gelegen aan de Markt te *Assen*; toebehoorende aan den heer ROELOF KAMERLING, broodbakker aldaar.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

AANBESTEDING.

De COMMISSIE van ADMINISTRATIE over het Huis van Arrest en Justitie te Assen is voornemens op de gewone wijze op *MAANDAG DEN TWINTIGSTEN NOVEMBER* 1854, des morgens om twaalf uur, in het gewone locaal

UIT TE BESTEDEN:

De voeding en verzorging der Gevangenen over het jaar 1855, voornamelijk bestaande in **BROOD, AARDAPPELEN, VLEESCH, GROENTEN, OLIJ, KOFFIJ, CHICORIJ, ZEEP, ZOUT, PEPER, TURF, LEGSTOO enz.** — Informatien te bekomen bij den Secretaris der Commissie Mr. H. VOS, terwijl de conditien ter lezing liggen in de Gevangenis en bij den kastelein A. HOFSTE te Assen.

ASSEN, 10 November 1854.

De Commissie van Administratie voornd.,
J. H. WESTRA, V. P.
H. VOS, Secretaris.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

De COMMISSIE van ADMINISTRATIE over de Huizen van CORRECTIE en ARREST te Hoorn, Provincie Noord-Holland, zal op

DINGSDAG DEN 28 NOVEMBER 1854,

des voordemiddags te elf ure,

onder meer andere artikelen,

PUBLIEK AANBESTEDEN:

De *LEVERANTIE* van **LANGE** en **KORTE TURF**, benoodigd voor de dienst der opgemelde Gevangenissen voor het geheele jaar 1855.

De CONDITIEN van AANBESTEDING zullen van heden af ter visie liggen aan het BUREAU van den heer KOMMANDANT van het Correctie-Huis, en in de Logementen de STADS DOELEN en het ONGEMAAKTE SCHIP te Hoorn.

HOORN den 13 November 1854.

De Commissie van Administratie voornoemd,
VAN AKERLAKEN, Vice president.
Ter Ordonnantie van Dezelve,
D. BAKKER, Secretaris.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.
PROVINCIE DRENTHE.
AANBESTEDING.

Op DINGSDAG den twaalfden December e.k., des middags ten twaalf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *DRENTHE*, of, bij zijne afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 3e district, aan het LOCAAL van het PROVINCIAAL BESTUUR te Assen worden

AANBESTEED:

Het doen van eenige VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan — benevens het EENJARIG ONDERHOUD van het PROVINCIAAL GEREGTSHOF te Assen, ingaande 1o Januarij en eindigende den 31 December 1855.

Deze BESTEDING zal geschieden **alleen bij inschrijving**, overeenkomstig art. 6 van het Bestek.

Het BESTEK zal ter lezing liggen aan het MINISTERIE VAN JUSTITIE, aan dat van het PROVINCIAAL BESTUUR van DRENTHE te Assen, en op alle plaatsen waar gewoonlijk de BESTEKKEN van WATERSTAATS-WERKEN in die Provincie ter lezing gelegd worden.

Twee dagen vóór de BESTEDING zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur P. KOCK en bij den Ingenieur DE QUARTEL te Assen.

De Minister van Justitie,
D. DONKER CURTIUS.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 10—17 Nov. *Geh.* C. Broekhuizen en A. Grosman. — *Bev.* J. Koetsier, geb. Boer, van z.; H. Naber, geb. Beuker, van d. — *Overl.* H. J. Derksen, vrl., bijna 4 m.; R. J. Kuik, geh., ml., bijna 69 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 17 Nov.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	ƒ	14.50
„ N. Oml.	70	„	„	12.60
dito.	72	„	„	13.20
„ „ Old.	70	„	„	12.30
„ „ „	72	„	„	12.90
Rogge, N. Inl.	66	„	„	9.90
„ „ „	68	„	„	10.30
„ „ „	70	„	„	10.70
Haver, N. dikke	40	„	„	4.35
„ „	42	„	„	4.55
„ Voer	36	„	„	3.90
„ „	40	„	„	4.30
„ Zwarte	36	„	„	3.75
„ „	40	„	„	4.15
Garst, N. wint.	54	„	„	6.20
„ „ „	56	„	„	6.50
„ „ zomer	56	„	„	6.50
„ „ knob.	60	„	„	6.70

Boekweit, zand 64	N.pd.	ƒ	7.20	
„ „ 66	„	„	7.60	
„ veen 66	„	„	7.30	
„ „ 68	„	„	7.70	
Paardenboonen	ƒ	7.50	à	8.40
Groene Erwten	„	9.50	à	10.50
Graauwe „	„	9.50	à	10.50
Koolzaad . . .	ƒ	13.50	à	15.25
Gort, grove .	„	11.50	à	12.25
Gort, parel	„	14.25	à	16.50
Olie, raap per vat		51.00	à	00.00
Raapkoeken			à	00.00
Lijnkoeken		00.00	à	00.00
Boter ¼ ton. . . .		00.00	à	00.00
Boter ⅛ „			à	00.00

Tarwe op vorige prijzen gehouden, doch weinig in omgegaan. Rogge meer aan en tot 25 cent lager nog meerendeels te vergeefs aangeboden. — Gerst als voren verkocht. — Haver minder begeerd, Dikke en Voer 10 cent en Zwarte 15 cent lager verkocht. — Boonen in een doen. — Koolzaad en Raapolie willig. — Gort ruim prijshoudend.

ASSEN, 17 Nov. Rogge ƒ 9,00 tot ƒ 10,25. Boekweit ƒ 6,75 tot ƒ 7.40. Boter 85 a 90 ct. het N. ℔. Aardappelen ƒ 1,75 ƒ 2,00. Prijs van het Roggebrood ƒ 0,70 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 14 Nov. Rogge ƒ 9 60. Boekweit ƒ 7,75. Haver ƒ 0,00; Honig per pond ƒ „34; Boter het N. pd. ƒ 0,82. Zetting ƒ 0,69.

COEVORDEN, 13 Nov. Rogge ƒ 9,00. Boekweit ƒ 7,00. Boter p. N. ℔ 80 ct.

MEPPEL, 16 Nov. Rogge ƒ 10,00 a ƒ 10,50. Boekweit ƒ 7,00 a ƒ 8,40 Boter 1½ N. pd. ƒ 1,40 a ƒ 1,50. Boter per ⅛ vat. ƒ 18,00 a ƒ 20,25.

AMSTERDAM, 15 Nov. TARWE en ROGGE met weinig handel prijshoudend. Tarwe: 126 ℔ Wismar ƒ 450 aan de zaan; 127 ℔ nieuwe Groninger ƒ 420. Rogge: 121 ℔ nieuwe Pruiss. ƒ 340; 119 ℔ jarige dito ƒ 335. — GARST hooger; 114 ℔ n. Deensche ƒ 265; 111, 112 ℔ jarige dito ƒ 245, 248; 114 ℔ oude dito ƒ 250; 112 ℔ nieuwe dito ƒ 260; 115 ℔ Chevalier ƒ 265. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT prijshoudend; 117 ℔ Holsteinsche ƒ 250; 118, 120, 124 ℔ dito ƒ 253, 259, 271. — KOOLZAAD hooger betaald; Oostvriesch £ 79; op 9 v. Olie in Nov. £ 84½; April £ 83½; Sept. £ 74. — LIJNZAAD prijshoudend; 110 ℔ Archangel ƒ 370. — RAAPOLIE merkelijk hooger betaald; op 6w. ƒ 53¼; Vliegend ƒ 51, 52½; to. Dec. ƒ 51, 53¼; Mei ƒ 49, 50. — LIJNOLIE williger; op 6w. ƒ 42¾; Vliegend en to. Dec. ƒ 41½; Voorjaar ƒ 42. — HENNEPOLIE op 6w. ƒ 47¼; Vliegend ƒ 46. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks ƒ 85 a 90. — LIJNKOEKEN per 104 stuks ƒ 12 a 15½. — MOUTWIJN ƒ 30½ per vat contant met meer vraag. — JENEVER 100 % Amst. proef ƒ 36 a 37 per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 16 Nov. 1854.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	59³⁄₁₆
„ „	3	„	70⅜
„ „	4	„	89³⁄₁₆
Amort. Synd.	3½	„	86¾
Handelm.	4½	„	
O. I. Leening	4	„	
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	100
Dito 1828/29	5	„	99⅛
Cert. 1831/33	5	„	
Dito 1840	4	„	75¼
Dito Stieglitz	4	„	74
Ins. in Assign.	6	„	86⅝
Cert. van dito	5	„	57

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	
Spanje. Oblig.	1	„	18
Obligatiën	3	„	38⅛
Binnenl.	3	„	32⅝
Amortisable			
Bewijs. Coup.			5⁹⁄₁₆
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	
„ Metal.	5	„	63⅜
„ „ N.	5	„	73¾
„ „	2½	„	32¼
Belgie, Cert.	2½	„	
Rothschild	2½	„	
Portug., Oblig.	5	„	36⅜
„	4		
Amerika Bank-Act.			

DE VERTELLER ENZ.

Brief van Karel IX, Koning van Zweden, vader van Gustaaf Adolf van Zweden, aan Christiaan IV, Koning van Denemarken.

Wij Karel, door Gods genade Koning in Zweden, van de Gothen en Wenden enz., laten U Christiaan IV, Koning van Denemarken, weten, dat gij niet gehandeld hebt als een Christelijke en eerlijke Koning, omdat gij zonder noodzakelijkheid en zonder reden den vrede gebroken hebt, die, 14 jaren geleden, tusschen de beide kroonen te Stettin gesloten is, met een leger de vesting Colmar berend, de stad overrompeld, het slot met Oeland en Bornholm door verraad veroverd en daardoor tot een gruwelijk bloedbad aanleiding gegeven hebt. Wij hopen echter, dat God, de regtvaardige regter, uwe ongeregtigheid zal straffen. En omdat gij tot nu toe alle billijke voorstellingen verworpen hebt, zoo willen wij den kortsten weg inslaan, om den strijd te beslissen, terwijl gij in onze nabijheid zijt. Stel u, met twee van uwe krijgslieden, in het vrije veld tegenover ons, volgens de aloude gewoonte der Gothen. In eene lederen kolder, zonder helm of harnas, met den degen in de vuist, zullen wij u afwachten.

Beide krijgslieden, die ons volgen mogen in volle wapenrusting verschijnen, de een mag twee pistolen en een degen, de andere een musket, pistolen en degen hebben. Als gij u niet tegen ons overstelt, houden wij u voor geen eerlievend Koning, veel minder voor een krijgsman.

Gegeven in ons leger 12 Aug. 1611.

Antwoord van Christiaan.

Wij Christiaan IV, Koning van Denemarken, Noorwegen enz., laten U, Karel IX, Koning van Zweden, weten, dat wij uwen onbeschoften brief door een trompetter hebben ontvangen. Zulk een schrijven hadden wij van u niet verwacht, en wij bemerken er uit, dat de hondsdagen nog niet voorbij zijn en dat deze sterk op uwe hersenen werken, wij hebben daarom besloten ons aan het oude spreekwoord te houden, *zoo als men in het bosch schreeuwt, zoo klinkt het weer.* — Op uwen brief geven wij het volgende antwoord: Ten opzigte van het eerste punt, dat wij niet eerlijk en Christelijk zouden gehandeld hebben, omdat wij den vrede van Stettin zouden verbroken hebben, zoo zegt gij de waarheid niet, maar gij praat als een mensch, die zich door schelden wil verantwoorden, omdat gij u niet vertrouwt om uw regt met het zwaard te bewijzen. De uiterste noodzakelijkheid dwong ons tot dezen oorlog, die wij op den jongsten dag voor God hopen te verantwoorden, waar ook gij zult verschijnen, om rekenschap te geven van al het onschuldig bloed in dezen krijg vergoten. Wat het tweegevecht betreft, waartoe gij ons uitnoodigt, zoo komt ons uw verlangen hoogst belagchelijk voor, omdat wij weten dat gij reeds genoeg door God gestraft zijt en het beter voor u is achter den warmen kagchel te zitten dan met ons te vechten. Voor u was een goed geneesheer, die uwe hersenen in orde bragt, oneindig beter dan een gevecht met ons. Gij moest u schamen, een eerlievend heer aan te vallen enz.

Gfröver, Gustaaf Adolf, pag. 39.

CHARADES.

XVI. Wat 't eerste lid vermeldt,
Wordt overal geprezen,
Hij die nooit anders spreekt,
Is ieders achting waard.
Het tweede kan vooral een arme man niet wezen,
Hier voegt bekende trouw, aan eigendom gepaard;
't Geheel des woords bevat voorwaar een nutte zaak,
De ontwikkeling hiervan, dit lezer! zij uw taak.

XVII. Mijn eerste is nimmer heet;
Mijn tweede nimmer koud;
'k Vermeer des menschen leed;
Mij vreezen jong en oud.

XVIII. Wie schuift altijd zijn werk op de lange baan?

OPLOSSINGEN.

No. IV. 21 *stuivers. Toen dit de eerste maal verdubbeld werd had hij 42, min 24, blijft 18. De tweede maal 36, min 24, blijft 12. De derde maal 24, die hij weg wierp.* — No. V. 31. *De helft is vijftien en een half, plus een half ei, is 16. Er blijven dus 15 over. De helft daarvan is* 7½ + ½ = 8, *rest* 7. *De helft van* 7 *is* 3½ + ½ = 4, *rest* 3. *De helft van* 3 *is* 1½ + ½ = 2, *rest* 1. — No. VI. *Hans* 7. *Piet* 5. *Want* 7 + 1 = 8 = 2 (5 — 1). *En* 7 — 1 = 6 = 5 + 1. — No. VII. *Winterkoningje.* — No. VIII. *Pasteibakker.* — No. IX. *De klok.* — No. X. 700 *gulden.* — No. XI. *De lengte bedroeg* 234 *voet, de breedte* 78. *De lengte werd* 46, *de breedte* 8 *voet vergroot.* — No. XII. *De huisjesslak.*

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.

VERSLAG *van het verhandelde in de afdeelingen omtrent het in overweging nemen van het voorstel van vijf leden tot afschaffing van de accijnsen op den Turf en op de Steenkolen.*

Het voorstel van den heer *van Hoëvell* en vier andere leden der Kamer tot afschaffing van de accijnsen op den turf en op de steenkolen is den 10den November jl. aan de voorloopige overweging van de Afdeelingen der Kamer onderworpen. Die voorloopige overweging, waarbij, volgens het voorschrift van art. 78 van het Reglement van Orde, nog alleen de vraag in aanmerking kwam, of het voorstel al dan niet een onderwerp van nader onderzoek zal uitmaken, doch uit den aard der zaak ook reeds eenigermate in de beoordeeling der voorgestelde afschaffing zelve getreden is, heeft den volgenden uitslag opgeleverd.

Van de 51 leden, die ter dezer gelegenheid in de afdeelingen tegenwoordig waren, heeft de groote meerderheid zich vóór het nader onderzoek van het voorstel verklaard. Velen bepaalden zich tot deze bloote verklaring. Anderen gaven te kennen, dat het voorstel hun voorkwam van eenen te gewigtigen aard te zijn, om niet allezins nadere overweging te verdienen. In allen gevalle zou die overweging de gelegenheid aanbieden, om op nieuw zeer bepaald over den staat van 's Rijks geldmiddelen te handelen en het belangrijk vraagstuk uit te maken, of voortdurend naar het verwerven van aanzienlijke jaarlijksche overschotten moet worden gestreefd, ten einde die tot uitdelging van staatsschuld te besteden, dan wel of het oogenblik gekomen is, om de lasten der natie op eene afdoende wijze te verligten. Weder andere leden stelden er prijs op te doen uitkomen, dat uit hunne stem ten voordeele van het nader onderzoek geenszins eenige goedkeuring van het voorstel zelf moest worden afgeleid, maar alleen dat zij het geheel ter zijde leggen daarvan strijdig zouden rekenen met die voorkomendheid, welke de leden der Vergadering onderling elkander verschuldigd zijn. Eindelijk bevond zich onder de meerderheid een niet onaanzienlijk aantal leden, die in sterke bewoordingen hun leedwezen uitdrukten, dat de voorstellers niet liever, in plaats van de afschaffing der belasting op de brandstoffen, die van de accijns op het gemaal hadden voorgedragen. Al gaf men ook van deze zijde gaarne toe, dat de schatkist op dit oogenblik de opbrengst van den accijns op het gemaal nog geenszins geheel kon missen, dan kon toch niet worden toegestemd, dat eene verligting van den druk dier belasting onmogelijk zou zijn. Men zou òf zich kunnen bepalen tot eene geheele opheffing van den rogge-accijns met eene daarmede gepaard gaande vermindering van den accijns op het gemaal van tarwe; of wel, bij geheele afschaffing van het gemaal, de zuivere opbrengst van de belasting op de tarwe bij admodiatie kunnen heffen. Zoowel bij het inslaan van den eenen als van den anderen weg, kon laten, als de toestand van 's Rijks geldmiddelen voortdurend gunstig bleef, alle belasting ter zake van het verbruik van tarwe uit de rij van 's Rijks middelen verdwijnen. Doch al mogt dit ook niet het geval zijn en de geadmodieerde heffing, die men op het oog had, dus in 't vervolg in stand moeten blijven, dan zou juist die heffing kunnen dienen, om het verbroken evenwigt tusschen directe en indirecte belastingen in ons belastingstelsel, waarover vroeger meermalen is geklaagd, eenigermate te herstellen. De hoofdzaak was, volgens deze leden, dat, vooral thans, nu de prijs der levensmiddelen zoo hoog is gestegen, en dien ten gevolge onder den minderen burgerstand zoo veel ontbering heerscht, de belasting op den turf en de steenkolen geenszins het eerst ter afschaffing in aanmerking komt, maar wel de opheffing van eenen last, die den prijs van het brood verhoogt. Het wegnemen van de belasting op de brandstoffen zou het noodlottige gevolg kunnen hebben, dat geheele of gedeeltelijke opheffing van den accijns op het gemaal in de eerste jaren onmogelijk wierd gemaakt. Dit zou, naar 't gevoelen dezer leden, te meer te betreuren zijn, omdat de accijns op het gemaal bij een groot deel der natie ten hoogste impopulair is geworden; zoodat het in stand houden van dien accijns te eeniger tijd eene bron zou kunnen worden van spanning en onrust. De leden hechtten zoo veel aan hun gevoelen, dat zij in overweging wenschten gegeven te zien, of niet nog vóór het in beraadslaging brengen, hetzij van het thans behandelde voorstel, hetzij van de wet op de middelen ter bestrijding van de staatsuitgaven voor 1855, van regeringswege een stap zou kunnen worden gedaan tot verwezenlijking van hunne denkbeelden. Door eenige leden, die zich vóór het voorstel van de vijf leden gunstig gestemd toonden, werd op deze laatste beschouwingen geantwoord, dat ook zij, indien zij geheel vrij waren in hunne keuze, aan de afschaffing van den accijns op het gemaal de voorkeur zouden geven boven die van de belasting op de brandstoffen. Vermits het echter bij hen vaststond, dat de afschaffing van een accijns in zijn geheel verkiesselijker was dan elke partiele maatregel, en vermits, zoo als van de

andere zijde erkend werd, de schatkist de opbrengst van het gemaal niet kon missen, waren hun de handen gebonden. Daarenboven konden zij niet toestemmen, dat bij de overwegingen van dezen aard de mindere of meerdere impopulariteit eener belasting in aanmerking kwam. Niet het streven naar populariteit, maar de berekeningen langs welken weg de nijverheid het meest van knellende belemmering zou worden ontheven, moest bij zulke overwegingen het leidend denkbeeld zijn.

Tegenover het tot nu toe ontwikkeld gevoelen der meerderheid stond dat van eenige leden, die zich óf regtstreeks tegen het nader in overweging nemen van het voorstel verklaarden, óf zich met hunne stem daaromtrent uitdrukkelijk voorbehielden. Naar hun gevoelen moest bij de behandeling dezer zaak de groote vraag op den voorgrond staan, of in het tegenwoordig tijdperk, nu gelijk de Regering het heeft uitgedrukt, vier Europesche mogendheden, en onder deze drie van den eersten rang, in eenen belangrijken krijg zijn gewikkeld, waarvan het einde noch den uitslag te voorzien is, eenige vermindering van belastingen, welke dan ook, raadzaam is. Deze leden huiverden om die vraag toestemmend te beantwoorden. Zij waren het niet slechts met de Regering eens, dat het ontblooten der schatkist onder zulke omstandigheden niet van groote onbedachtzaamheid is vrij te pleiten, maar meenden, dat die Regering reeds te ver is gegaan door de afschaffing van het tonnegeld en de 23 opcenten op het gemaal voor te dragen. Bij de beoordeeling van den tegenwoordigen toestand van 's Rijks geldmiddelen moest, volgens hen, niet uit het oog worden verloren, dat, blijkens het verhandelde over het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting over 1855, er zeer aanzienlijke geldsommen noodig zullen zijn, om 's Lands vloot voor geheel verval te behoeden. Zoowel om de eene als om de andere reden achtten deze leden het wenschelijk, dat het gedane voorstel niet verder in behandeling kwam. Het door hen aan den tegenwoordigen toestand van Europa ontleend bezwaar bleef echter niet geheel onbeantwoord. Sommige leden deden daartegen opmerken, dat tot nu toe het gevaar voor Nederland, om op de eene of andere wijze in den oorlog der groote mogendheden gewikkeld te worden, van eenen zeer verwijderden aard was; dat zoo onverhoopt te eeniger tijd dat gevaar werkelijk mogt bestaan, de buitengewone omstandigheden van het oogenblik buitengewone offers zouden vorderen; en dat juist in de onzekerheid der toekomst eene drangreden te meer gelegen was, om de productive kracht der natie te verhoogen. Men moest niet, zeiden deze leden, uit overdrevene vrees voor eenen vijand van buiten, die zich welligt nimmer zou opdoen, den binnenlandschen vijand gering achten of uit het oog verliezen. Die binnenlandsche vijand was de hoog gestegen prijs der voornaamste levensbehoeften. Dat was geen denkbeeldig, maar een wezenlijk gevaar, hetwelk de wetgever, zooveel hij dit vermogt, bestrijden moest, ook om daardoor den mingegoeden middelstand voor verder verval, voor afdaling tot de klasse der hulpbehoevenden te bewaren. Het gedane voorstel zou, indien het tot wet verheven wierd, uit dit oogpunt eene heilrijke strekking hebben, want ook de brandstoffen behoorden tot de eerste levensbehoeften, en de prijs der steenkolen was aan de mijn zelve, zonder daarbij eenige belasting in rekening te brengen, in den laatsten tijd nagenoeg verdubbeld.

Nog waren er enkele leden, die, zonder zich tegen het nader onderzoek van het voorstel te verklaren, de behandeling daarvan op dit oogenblik ontijdig keuren, omdat zoodoende stoornis zou kunnen worden gebragt in de regelmatige afdoening der Staatsbegrooting voor 1855; welke afdoening, met het oog op het vergevorderde jaar en op de taak, die de Eerste Kamer nog te dezen aanzien te vervullen heeft, geen uitstel duldt.

Zij willen dus de nadere behandeling van het voorstel tot na de beslissing over de aanhangige begrootingswetten verschoven hebben en meenden, dat daartegen te minder bezwaar kon bestaan, omdat dan toch het denkbeeld der vijf leden medebragt, om de afschaffing der accijnsen op de brandstoffen eerst met den eersten April 1855 in werking te doen treden. Men heeft hun geantwoord, dat het thans slechts eene voorloopige beslissing geldt, en dat de vaststelling van het tijdstip der opzettelijke behandeling van het voorstel een punt is van latere zorg.

Aldus vastgesteld bij de Commissie, den 14den November 1854.

BAUD.
GEVERS VAN ENDEGEEST.
HEEMSKERK.
TER BRUGGEN HUGENHOLTZ.
VAN NISPEN VAN SEVENAER.

GEDRUKT BIJ GRATAMA, TE ASSEN.